

Monumentnummer*: 516840

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 18 september 2000
Kadaster deel/nr 82862/150

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Arnhem	Arnhem	Gelderland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Zijpendaalseweg	6			6814 CK	Arnhem		
Zijpendaalseweg	8			6814 CK	Arnhem		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Arnhem	N				3075		

Omschrijving**

Inleiding

HERENHUIS met HEKWERK. Het herenhuis, dat een boven- en benedenwoning bevat, is gebouwd in 1904 tegelijkertijd met het in opdracht van de "firma in comestibles Belderbos" gebouwde hoekpand Zijpendaalseweg 2-4/ Cronjéstraat 1-3 (in dezelfde stijl en met veel dezelfde details) en eveneens ontworpen door architect Willem Diehl (1876-1959) in de stijl van de geometrische Art Nouveau. De voortuinen van de panden zijn bestraat met klinkers.

Omschrijving

HERENHUIS met boven- en benedenwoning, gebouwd op een rechthoekige plattegrond met een souterrain, twee c.q. drie bouwlagen en een zolderverdieping onder een plat dak met dakschild aan de voorzijde. Het dakschild is gedekt met leien in maasdekking en bezit een brede dakkapel met een over de gehele breedte van het rechter geveldeel doorlopend balkon. De dakkapel bezit een gewijzigde deur, geflankeerd door twee ramen, onder een overstekend plat dak op klossen.

De asymmetrisch ingedeelde voorgevel is opgetrokken uit in kruisverband gemetselde baksteen met geknipte voegen. Het drielaags linker gedeelte springt ten opzichte van het tweelaags linker gedeelte licht naar voren en bezit vanaf de eerste verdieping platte

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bakstenen hoeklisenen op geornamenteerde natuurstenen kraagstenen, ontspringend vanuit een smallere dam op een natuurstenen geornamenteerde kraagsteen. Deze lisenen zetten zich op de hoeken van de derde bouwlaag voort als doorgestoken hoekdammen met conische natuurstenen geornamenteerde bekroningen (vrijwel dezelfde gevelbeëindiging als Cronjéstraat 1-3). De hoekdammen zijn verder versierd met hoge smalle velden met daarin siermetselwerk in roomwitte en zwarte verblendsteen in schaakbordpatroon. Tussen deze hoekdammen bevindt zich een houten bakgoot met rijk geornamenteerde klossen met rood en wit geschilderde ringen. Het tweelaags rechter gevelgedeelte sluit in de tweede bouwlaag af met een overstekend balkon op rijk geornamenteerde klossen. Het balkonhek bezit door elkaar gevlochten verticale en horizontale spijlen en boven een reeks pijlvleugelvormige versieringen.

De voorgevel bezit een bakstenen plint, afgesloten met lagen van zwarte verblendsteen. De gehele voorgevel is overigens versierd met banden van zwarte verblendsteen en ook in de segmentbogen, strekken, rollagen en onderdorpels van de vensters is zwarte verblendsteen opgenomen. In de plint bevinden zich links twee segmentboogvormig afgesloten vensters van het souterrain met gewijzigde ramen. Het rechter geveldeel bezit in de eerste bouwlaag twee door segmentbogen afgesloten deurpartijen, welke gespiegeld ten opzichte van elkaar zijn uitgevoerd met een gebeitste deur met een hoog paneel met schouderboogafsluiting en klein ovaal raampje, een smal 10-ruits zijlicht en een getoogd 35-ruits bovenlicht (de gebeitste houten deuren lijken van later datum te zijn ca. 1920-1930). Onder de verblendstenen lekdorpels van beide zijlichten bevindt zich een natuurstenen brievenbusopening. Voor beide deurpartijen, welke hardstenen neuten en onderdorpels bezitten, bevindt zich een hardstenen bordestrap met bakstenen zijkanten met natuurstenen hoekblokken. Links naast deze deuren bevinden zich in de eerste bouwlaag van het drielaags linker gedeelte twee segmentboogvormig afgesloten vensters met schuifraam en 6-ruits bovenlicht. In de tweede bouwlaag van het linker gedeelte bevindt zich een breed venster onder een steens rollaag met halfsteens segmentboogvormige ontlastingsboog. Het kozijn bezit een tussenstijl en twee schuiframen met bovenlichten met in het centrum drie verticale roeden en in het onderste deel een strook ruitjes. Het rechter geveldeel bezit in deze bouwlaag twee segmentboogvormig afgesloten vensters met schuiframen en bovenlichten met in het centrum drie verticale roeden en in het onderste deel een strook vulruitjes. De derde bouwlaag van het linker gedeelte bezit een breed rechthoekig venster onder een rollaag in zwarte verblendsteen met een drielichtkozijn en drie schuiframen met bovenlicht met in het centrum drie verticale roeden, doorkruist door een horizontale roede. Alle schuiframen zijn voorzien van bovenlichten met geel kathedraalglas en wisseldorpels met witte uitgespaarde lijndecoraties. Alle vensters bezitten, met uitzondering van de vensters van het souterrain en de dakkapel, geornamenteerde houten lambrekijns en onderdorpels van zwarte verblendsteen tussen geornamenteerde natuurstenen hoekblokjes. Het houtwerk van kozijnen, ramen, rolluikbakken, goten en het dragende ijzerwerk van de balkons is blauwgroen geschilderd met accenten in wit voor de decoraties. De ijzeren balkonhekken zijn rood geschilderd gecombineerd met roomwit voor de pijlvleugelvormige versieringen.

De **ACHTERGEVEL** van het pand is eenvoudig uitgevoerd in baksteen in kruisverband met vensters met onder andere schuiframen.

Op de linker hoek van de voorgevel bevindt zich een haaks op de gevel geplaatst ijzeren **HEKWERK** met drie naar boven taps toelopende staanders op twee poten met op het bovendeel tien kleine vergulde knoppen. Deze staanders worden onderling verbonden door drie horizontale ijzeren buizen met vergulde bollen en ringen.

Het **INTERIEUR** van Zijpendaalseweg 6 bezit nog enkele oorspronkelijke elementen zoals een trappenhuis met geornamenteerde trappalen, gezaagde spijlen met geometrische motieven en geprofileerde leuning met gekrulde uiteinden (zie ook Zijpendaalseweg 4 en Cronjéstraat 1), visgraatparketvloeren in enkele ruimten, een zwart marmeren schouw en enkele paneeldeuren en schuifdeuren in geprofileerde omlijstingen. Het **INTERIEUR** van Zijpendaalseweg 8 bezit eveneens nog enkele oorspronkelijke paneeldeuren, geornamenteerde stucplafonds, waarvan één met gestileerde uiltjes in de hoeken (zie ook Cronjéstraat 1) en in de vestibule een wit

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

marmeren vloer en vier treden naar de gang. Het trappenhuis is gereconstrueerd.

Waardering

HERENHUIS met HEKWERK uit 1904 naar ontwerp van architect Willem Diehl.

- Van architectuurhistorische waarde als onderdeel van de architectonische eenheid Zijpendaalseweg 2-8/ Cronjéstraat 1-3. Dit in een opzet ontworpen geheel vormt een van de eerste en een van de meest uitgesproken voorbeelden van Art Nouveau-architectuur in Arnhem. Het geheel is bovendien van architectuurhistorisch belang vanwege de plaats die het inneemt in het oeuvre van de architect Willem Diehl. Het betreft hier Diehl's eerste grote opdracht in Arnhem, waarmee de architect een opvallende carrière in de stad begon, welke hij uiteindelijk met de bouw van het vermaarde Vesta-gebouw in 1930 zou afsluiten. In de tussenliggende periode tekende Diehl voor een reeks zeer opvallende ontwerpen, die binnen het historische architectuurbestand van Arnhem een bijzondere plaats innemen. Het geheel is verder van architectuurhistorisch belang vanwege de bijzondere hoofdvorm met de gebogen gevel, de in hoogte verspringende bouwdelen en de opmerkelijke geveldetaillering en het kleurgebruik.

- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de zeer prominente plaats op de hoek van de Cronjéstraat en het beginpunt van de oude uitvalsweg, de Zijpendaalseweg. Het geheel springt direct in het oog wanneer men de Zijpse poort (spoorwegviaduct) gepasseerd is. De panden vormen zo als het ware de toegang tot de voornamelijk in het eerste decennium van deze eeuw gebouwde Transvaalbuurt, waar een aanzienlijk deel van de herenhuizen door Diehl is ontworpen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument